

แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ที่มาและความสำคัญ

ด้วยปัญหาการติดยาเสพติดเป็นปัญหาระดับประเทศที่เกิดการแพร่ระบาดในพื้นที่ชุมชน ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีประชากรเป็นจำนวนมาก มีความหลากหลายและซับซ้อน และยากแก่การเข้าถึงเพื่อดำเนินการแก้ไข ปัญหาในพื้นที่ โดยหากปัญหาดังกล่าวไม่ได้รับการแก้ไข ปัญหายาเสพติดอาจเกิดการแพร่ระบาดไปในวงกว้างและกลายเป็นปัญหาระดับประเทศ

ปัญหายาเสพติดไม่เพียงแต่ก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมในสังคมชุมชนเท่านั้น แต่ยังก่อให้เกิดปัญหาเชิงโครงสร้างทางสังคมที่อาจเกิดขึ้นตามมา เช่น ปัญหาเศรษฐกิจและความยากจนของผู้เสพยาเสพติดที่ไม่ประกอบอาชีพที่สุจริตแต่มีการค้ายาเสพติดเป็นอาชีพหลัก

ปัญหาสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยที่ไม่ได้รับการปรับปรุงซ่อมแซมเนื่องจากความยากจนของผู้อยู่อาศัยที่ติดยาเสพติด และปัญหาการขาดการศึกษาของบุตรในครอบครัวที่บิดาหรือมารดาติดยาเสพติด เป็นต้น

หากไม่แก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างครอบคลุมและเป็นระบบ ปัญหายาเสพติดและปัญหาเชิงโครงสร้างเหล่านี้อาจแพร่กระจายจากสู่ระดับประเทศ

ดังนั้น จึงต้องมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วน โดยให้ อปท. ร่วมกับตำรวจ ฝ่ายปกครอง สำนักงาน ป.ป.ส. กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อร่วมประชุมและจัดทำแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบบูรณาการเชิงรุกในพื้นที่ของ อปท.

อำนาจหน้าที่ของ อปท.

การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นส่วนหนึ่งในการรักษาความสงบเรียบร้อย อันเป็นอำนาจหน้าที่ของ อปท. ตามกฎหมายจัดตั้ง และ พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจฯ พ.ศ. 2542 อาทิ

- การจัดกิจกรรมในการบำบัดรักษาฟื้นฟูสมรรถภาพติดตาม ดูแลผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด
- การส่งเสริมอาชีพให้ผู้ผ่านการบำบัดรักษาดังนั้น อปท. สามารถตั้งงบประมาณดำเนินการเองหรืออุดหนุนให้หน่วยงานอื่นดำเนินการจัดตั้งศูนย์คัดกรองและศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมได้

สำหรับการปราบปรามยาเสพติดไม่ถือว่าเป็นอำนาจหน้าที่ อปท.

ภาพรวมตามประมวลกฎหมายลักษณะ

ประมวลกฎหมายยาเสพติด
ลักษณะ 3 การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด

ผู้เสพ/ผู้ครอบครองเพื่อเสพ

จพง.ป.ป.ส./ฝ่ายปกครอง หรือ ตร. พบผู้ต้องสงสัย

สมัครใจเข้าบำบัด

สถานพยาบาลยาเสพติด/
คัดกรอง/บำบัด

นส.รับรอง
การผ่านการบำบัด

ไม่มีความผิด ม.113

สธ. จัดตั้งศูนย์คัดกรองตาม
(ม.116)

ศูนย์คัดกรอง

สถานพยาบาลยาเสพติด

สำเร็จ
นส.รับรองผ่าน
การบำบัด

ไม่สำเร็จ
ไม่ให้ความ
ร่วมมือ

ศูนย์คัดกรองระดับท้องถิ่น

ประกาศคณะกรรมการบำบัด
และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด
เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข
ในการจัดตั้งและรับรองคุณภาพ
ศูนย์คัดกรอง พ.ศ. 2565
ข้อ 4. ให้มีศูนย์คัดกรองในพื้นที่
ระดับตำบลทุกจังหวัด และระดับเขต
ใน กทม.

พนักงานสอบสวน

พนักงานอัยการ

ศาลแขวง

สถานพยาบาล
ยาเสพติด

จำคุก

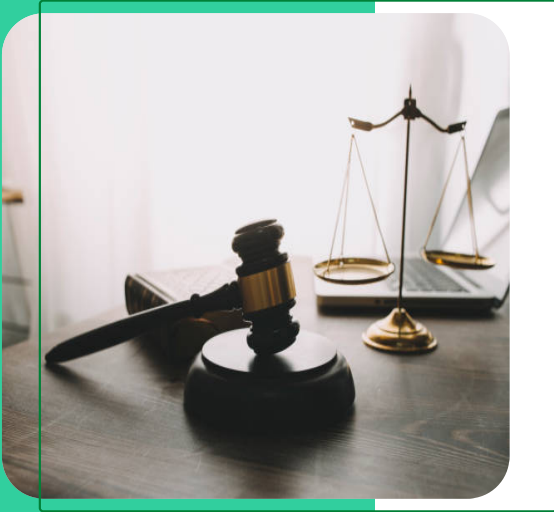
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม
จังหวัด
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมระดับ
ท้องถิ่น

มท. และ กทม. จัดตั้งศูนย์ฟื้นฟู
สภาพทางสังคมตาม (ม.118)

กฎกระทรวง มท. กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ
และเงื่อนไขในการฟื้นฟูสภาพทางสังคม
ข้อ 3 (ค) สธ. กำหนดแนวทางให้แก่ อปท.
ทุกระดับ

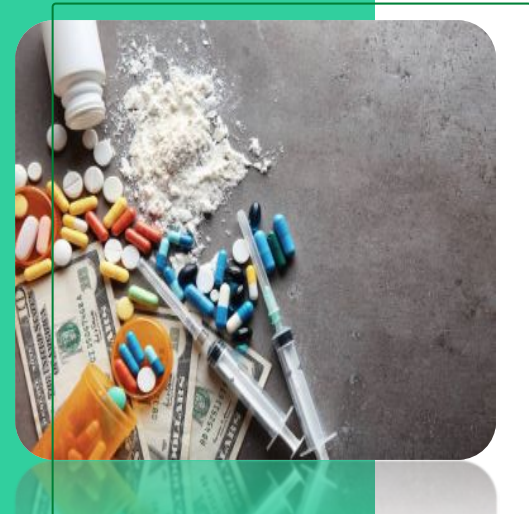
ความเป็นมา

ประมวลกฎหมายยาเสพติด มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 9 ธ.ค. 64

มาตรา 116 กำหนดให้มีศูนย์คัดกรองการใช้ยาเสพติด ในพื้นที่ระดับตำบล
ทุกจังหวัด

มาตรา 118 กำหนดให้ มท. และ กทม. จัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม
แก่ผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษา ให้ครอบคลุมพื้นที่
ระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล (อปท.) และระดับหมู่บ้าน

สร. ได้ออกอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับศูนย์คัดกรองและศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจำนวน 4 ฉบับ ดังนี้

1. (ร่าง) ประกาศ สร. เรื่อง กำหนดสถานที่ที่เป็นศูนย์คัดกรอง พ.ศ. 2565
2. ประกาศคณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข
ในการจัดตั้งและรับรองคุณภาพศูนย์คัดกรอง พ.ศ. 2565
3. (ร่าง) กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการฟื้นฟูสภาพทางสังคม พ.ศ.
4. ประกาศคณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข
การจัดตั้งและรับรองคุณภาพศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม พ.ศ. 2565

อนุบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับ สถ. (ศูนย์คัดกรอง)

ประกาศคณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด เรื่อง หลักเกณฑ์
วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดตั้งและรับรองคุณภาพศูนย์คัดกรอง พ.ศ. 2565

ข้อ 4

ให้มีศูนย์คัดกรองในพื้นที่ระดับตำบลทุกจังหวัด อาทิ รพ.สต. หรือสถานที่
อื่นที่ อปท. กำหนด

ข้อ 8

เจ้าหน้าที่ศูนย์คัดกรองประกอบด้วย

- (1) หัวหน้าศูนย์คัดกรอง อาทิ ผอ.รพ.สต. หรือ ปลัด อปท. หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย
 - (2) เจ้าหน้าที่สาธารณสุข
 - (3) กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประธานชุมชนหรือผู้แทน อาสาสมัครสาธารณสุข
หรืออาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน
- หัวหน้าศูนย์คัดกรองอาจกำหนดให้มีเจ้าหน้าที่ร่วมปฏิบัติงานประจำศูนย์คัดกรองได้
ตามที่เหมาะสม

อนุบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับ สถ. (ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม)

ประกาศคณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดตั้งและรับรองคุณภาพศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม พ.ศ. 2565

ข้อ 4

ให้มีศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมระดับต่าง ๆ เพื่อเป็นส่วนปฏิบัติการให้การสนับสนุนช่วยเหลือและสงเคราะห์แก่ผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัด ดังนี้

- (1) ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในจังหวัด
- (2) ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมใน กทม.
- (3) ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมอื่นที่ มท. และ กทม. จัดตั้ง

ข้อ 8

ให้ใช้พื้นที่ของหน่วยงานสังกัด มท. และ กทม. หรือพื้นที่อื่นที่เหมาะสมเป็นที่ตั้งศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมตาม ข้อ 4 (1) และ (2) ให้ครอบคลุมพื้นที่ระดับเขต จังหวัด อำเภอ ตำบลและระดับหมู่บ้าน

อนุบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับ สถ. (ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม)

(ร่าง) กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการฟื้นฟูสภาพทางสังคม พ.ศ.

ข้อ 3

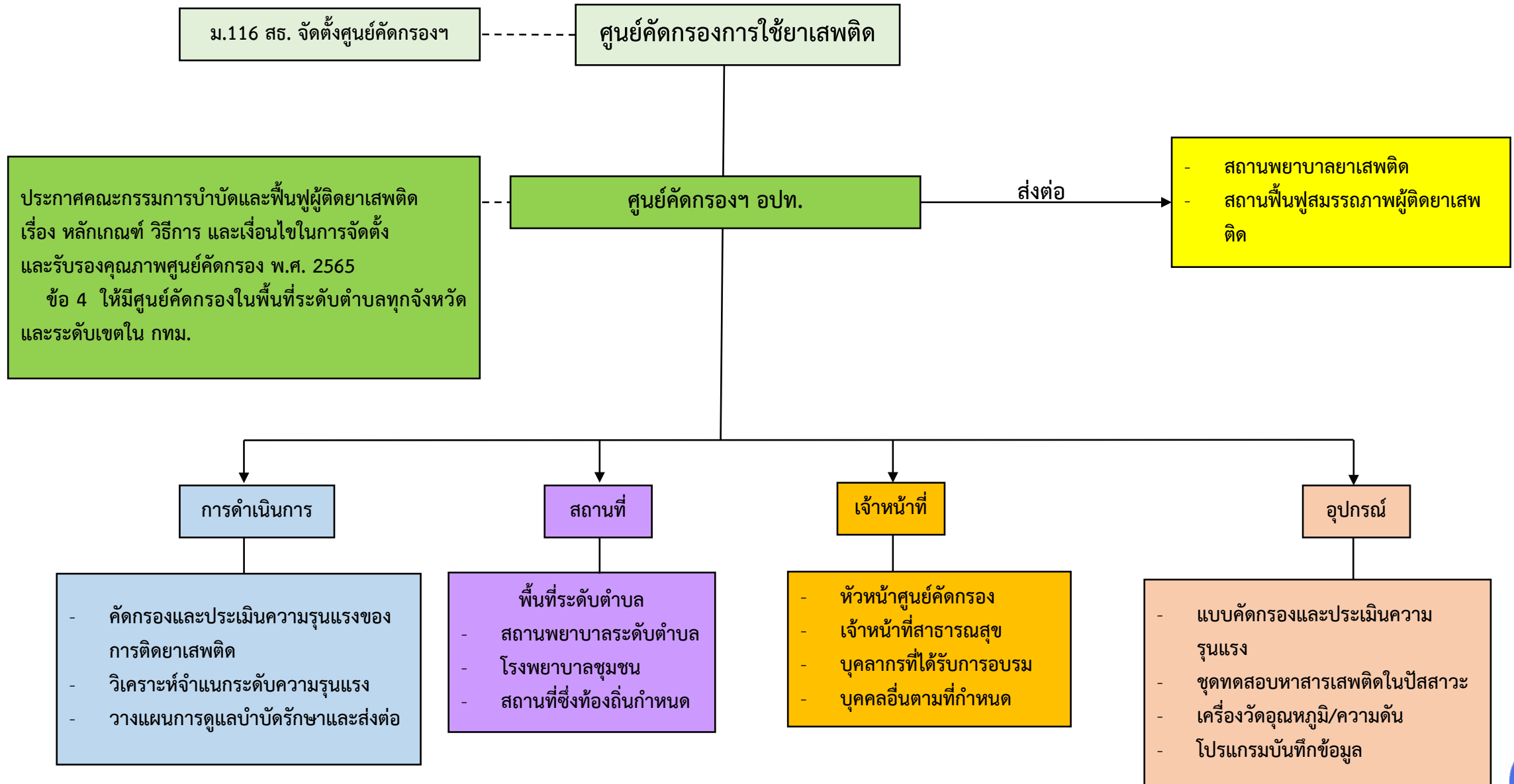
ในการฟื้นฟูสภาพทางสังคมให้ส่วนราชการสนับสนุนและช่วยเหลือการดำเนินงานของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม ดังนี้

(1) ให้ มท. ให้การสนับสนุนช่วยเหลือและสงเคราะห์แก่ผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษาในบทบาทหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยโดยมีส่วนราชการในสังกัดที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

(ค) สถ. วางแนวดำเนินงานแก่ อปท. ทุกระดับ ให้การสนับสนุนช่วยเหลือ สงเคราะห์ต่าง ๆ แก่ผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษาและสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในระดับท้องถิ่น

แนวทางการดำเนินงานศูนย์คัดกรองกรณี อปท.

วัตถุประสงค์

ในการจัดตั้งศูนย์คัดกรอง คือ

เพื่อคัดกรองและประเมินความรุนแรงของการติดยาเสพติด ภาวะความเสี่ยงทางสุขภาพกาย สุขภาพจิต รวมถึงปัญหาด้านสังคมที่เกี่ยวข้องกับการติดยาเสพติด และวิเคราะห์จำแนกระดับความรุนแรง และวางแผนการดูแลบำบัดรักษาหรือการส่งต่อที่เหมาะสม รวดเร็ว และปลอดภัย

แนวทางการดำเนินงานศูนย์คัดกรองกรณี อปท.

สถานที่

พื้นที่ระดับตำบลทุกจังหวัด
โดยอาจเป็นสถานพยาบาล
ระดับตำบล โรงพยาบาล
ชุมชน **สถานที่อื่นที่องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด
เช่น**

- ที่ทำการของ อปท.
- อาคารอเนกประสงค์ของ
อปท.

1

สถานที่จัดแยกเป็น
สัดส่วน อากาศถ่ายเท
ปลอดภัย ไม่มีผู้คน
พลุกพล่าน และมีสถานที่
จัดเก็บปัสสาวะและ
ตรวจหาสารยาเสพติด

2

ต้องได้รับการขึ้นทะเบียนที่
สำนักงานเลขานุการ
คณะกรรมการบำบัดรักษา
และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด
กระทรวงสาธารณสุขให้
เป็นศูนย์คัดกรองระดับ
ตำบล

3

ให้ ศูนย์ คัด กรอง ที่
ดำเนินงานครบสามปี
ให้ยื่นขอรับรองคุณภาพ
ต่อ กรม ก าร แพ ทย
กระทรวงสาธารณสุข
และ ให้ ข อ ร ับ ร อง
คุณภาพทุกสามปี

4

เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในศูนย์คัดกรอง

- 1 ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล หรือปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายปฏิบัติหน้าที่ **หัวหน้าศูนย์คัดกรอง**
- 2 เจ้าหน้าที่สาธารณสุข
- 3 บุคลากรที่ได้รับการอบรม ชี้แจง และวิธีการวิเคราะห์ประเมินผลตามหลักสูตร ที่คณะกรรมการฯ กำหนด เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประธานชุมชน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ตำรวจ
- 4 หัวหน้าศูนย์คัดกรองอาจกำหนดให้มีเจ้าหน้าที่ร่วมปฏิบัติงานประจำศูนย์คัดกรองได้ตามที่เห็นควร เช่น บุคลากร อปท.

อุปกรณ์ในศูนย์คัดกรอง

อุปกรณ์/เครื่องมือที่จำเป็นในการคัดกรอง
และประเมินความรุนแรงของการติดเชื้อ
เสพติด อาทิ

- 1 แบบคัดกรองและประเมินความรุนแรงของผู้ใช้สารเสพติด/
แบบส่งต่อผู้ใช้สารเสพติด/สมุดทะเบียนผู้รับบริการ
- 2 ชุดทดสอบหาสารเสพติดในปัสสาวะ
- 3 เครื่องวัดอุณหภูมิ เครื่องวัดความดัน
- 4 โปรแกรมบันทึกข้อมูล

การส่งต่อผู้ผ่านการคัดกรอง

เมื่อเจ้าหน้าที่ดำเนินการคัดกรองแล้ว พิจารณาว่าผู้ติดยาเสพติดมีความจำเป็นต้องส่งต่อไปรับการบำบัดรักษา ณ

สถานพยาบาลเสพติด

สถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

ให้ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานรับส่งต่อ เช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจในท้องที่ระดับหมู่บ้าน/ชุมชน หรือภาคีเครือข่าย พร้อมจัดทำแบบส่งตัวผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษา

แนวทางการดำเนินงานศูนย์คัดกรองกรณี อปท.

ตัวอย่างแบบคัดกรองฯ

เป็นแบบมาตรฐานที่ออกโดย สร.
ซึ่งศูนย์คัดกรองทุกแห่ง
ต้องกรอกข้อมูล เพื่อประเมิน
ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด และใช้เป็น
ข้อมูลสำหรับส่งต่อเข้าสู่
การบำบัดรักษา และฟื้นฟูสภาพ
ทางสังคมต่อไป

แบบรายงานการคัดกรองการใช้สารเสพติด

แบบคัดกรองหมายเลข...../พ.ศ.....

ศูนย์คัดกรอง.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....	
วัน/เดือน/ปี ที่คัดกรอง/...../.....	
ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป	
๑	ชื่อ-สกุล เลขบัตรประชาชน.....
๒	อายุปี.....เดือน.....วันวัน/เดือน/ปี เกิด...../...../.....
๓	เพศ ☐ ๑ ชาย ☐ ๒ หญิง ☐ ๓ อื่นๆ (เพศภาวะ)ระบุ.....
๔	สัญชาติ (ถ้าเป็นชาวเขาระบุเผ่า) ☐ ๑ ไทย ☐ ๒ ชนเผ่า (ระบุ)..... ☐ ๓ อื่นๆ (ระบุ).....
๕	ศาสนา ☐ ๑ พุทธ ☐ ๒ คริสต์ ☐ ๓ อิสลาม ☐ ๔ อื่นๆ
๖	ที่อยู่ปัจจุบันที่สามารถติดต่อได้ เลขที่.....ซอย/ถนน.....หมู่บ้าน/ชุมชน.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....หมายเลขโทรศัพท์..... บุคคลอ้างอิง (บิดา/มารดา/ผู้ปกครอง/ญาติ).....มีความเกี่ยวข้อง.....ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้.....หมายเลขโทรศัพท์.....
๗	สถานภาพสมรส ☐ ๑ โสด ☐ ๒ คู่ ☐ ๓ แยกกันอยู่ ☐ ๔ หย่า ☐ ๕ หม้าย ☐ ๖ อื่นๆ.....
๘	๘.๑ การศึกษาสูงสุด ☐ ๑ ไม่ได้เรียน ☐ ๒ กำลังศึกษาระดับ..... ๘.๒ สำเร็จการศึกษาสูงสุด ☐ ๑ ประถมศึกษา ☐ ๒ มัธยมศึกษาตอนต้น ☐ ๓ มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ☐ ๔ อนุปริญญา/ประกาศนียบัตร ☐ ๕ ปริญญาตรี ☐ ๖ สูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป
๙	ตรวจปัสสาวะวันที่.....หน่วยงานที่ตรวจ.....

แนวทางการดำเนินงานศูนย์คัดกรองกรณี อปท.

ตัวอย่างแบบคัดกรองฯ

เป็นแบบมาตรฐานที่ออกโดย สร.
ซึ่งศูนย์คัดกรองทุกแห่ง
ต้องกรอกข้อมูล เพื่อประเมิน
ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด และใช้เป็น
ข้อมูลสำหรับส่งต่อเข้าสู่
การบำบัดรักษา และฟื้นฟูสภาพ
ทางสังคมต่อไป

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ		
๑	อาชีพหลักในปัจจุบัน	☐ ๑ แม่บ้าน ☐ ๒ นักเรียนนักศึกษา ☐ ๓ รับจ้างทั่วไป ☐ ๔ ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย ☐ ๕ เกษตรกร ☐ ๖ พนักงานบริษัท ☐ ๗ ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ ☐ ๘ ว่างาน ☐ ๙ อื่นๆ ระบุ.....
๒	อาชีพเสริม	ระบุ.....
๓	รายได้ของตนเองโดยเฉลี่ย/เดือน.....บาท	รายได้ของครอบครัวโดยเฉลี่ย/เดือน.....บาท
๔	หนี้สิน ☐ ๑ ไม่มี ☐ ๒ มี จำนวน.....บาท	แหล่งหนี้สิน ☐ ๑ ในระบบ ☐ ๒ นอก ระบบ
ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านครอบครัว สังคม		
๑	ปัจจุบันอาศัยอยู่ในครอบครัว ☐ ๑ บ้านตนเอง ☐ ๒ บ้านพ่อแม่ ☐ ๓ บ้านคู่ครอง ☐ ๔ อื่นๆ ระบุ.....	
๒	จำนวนบุคคลที่อาศัยอยู่ในครอบครัวปัจจุบัน (ระบุ).....คน	
๓	ระบุบุคคลในครอบครัว ที่อาศัยอยู่ด้วยในปัจจุบัน (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ) ๓.๑ ☐ ปัจจุบันอาศัยอยู่ในครอบครัวตนเอง/พ่อแม่ ผู้อาศัยอยู่ด้วย ได้แก่ ☐ ๑. บิดา ☐ ๒. มารดา ☐ ๓. คู่สมรส ☐ ๔. บุตร จำนวน.....คน ☐ ๕. ปู่/ตา ☐ ๖. ย่า/ยาย ☐ ๗. ญาติ.....คน ☐ ๘ อื่นๆ ระบุ..... ๓.๒ ☐ ปัจจุบันอาศัยอยู่ในครอบครัวของคู่ครอง ผู้อาศัยในครอบครัวของคู่ครอง ได้แก่ ☐ ๑. บิดา ☐ ๒. มารดา ☐ ๓. คู่สมรส ☐ ๔. บุตร จำนวน.....คน ☐ ๕. ปู่/ตา ☐ ๖. ย่า/ยาย ☐ ๗. ญาติ.....คน ☐ ๘ อื่นๆ ระบุ.....	
๔	สัมพันธภาพในครอบครัว ☐ ๑. อยู่ด้วยกันราบรื่น ☐ ๒. อยู่ด้วยกันไม่ราบรื่น ☐ ๓ อื่นๆ ระบุ.....	
๕	ลักษณะที่ตั้งของบ้านเรือนตั้งอยู่ใน ☐ ๑ ชนบท ☐ ๒ กึ่งเมือง ☐ ๓ ชุมชนเมือง ☐ ๔ ชุมชนแออัด ☐ ๕ อื่นๆ ระบุ.....	
๖	ปัญหาในชุมชน (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ) ☐ ๑ ยาเสพติด ☐ ๒ เด็ก-เยาวชน ☐ ๓ อาชญากรรม ☐ ๔ ความยากจน ☐ ๕ ขัดแย้งขาดความสามัคคี ☐ ๖ อื่นๆ ระบุ.....	

แนวทางการดำเนินงานศูนย์คัดกรองกรณี อปท.

ตัวอย่างแบบคัดกรองฯ

เป็นแบบมาตรฐานที่ออกโดย สร.
ซึ่งศูนย์คัดกรองทุกแห่งต้องกรอก
ข้อมูล เพื่อประเมินผู้เสพ/ผู้ติด
ยาเสพติด และใช้เป็นข้อมูล
สำหรับส่งต่อเข้าสู่การ
บำบัดรักษา และฟื้นฟูสภาพทาง
สังคมต่อไป

ส่วนที่ ๔ ด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต และสิทธิการรักษาพยาบาล				
๑	โรคประจำตัว ☐ ๑. ไม่มี ☐ ๒. มี ระบุ.....			
๒	การเจ็บป่วยปัจจุบัน ☐ ๑. ไม่มี ☐ ๒. มี ระบุ.....			
๓	การประเมินสภาพทางจิต ในช่วง ๓ เดือนที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน			
	๓.๑	ประเมินความเสี่ยงในการทำร้ายตนเอง (หากมีตั้งแต่ ๑ ข้อขึ้นไปถือว่า "มีความเสี่ยง")		
		☐ รู้สึกไม่สบายใจ เหนื่อย เศร้า ทุกข์ใจ หรือ เบื่อหน่าย ไม่อยากพูด ไม่อยากทำอะไร ทำอะไรก็ไม่สนุกหรือไม่	☐ ไม่มี	☐ มี
		☐ ขณะนี้มีความคิดอยากฆ่าตัวตาย หรือหาวิธีฆ่าตัวตายหรือไม่	☐ ไม่มี	☐ มี
				สรุป ☐ ไม่มีความเสี่ยง ☐ มีความเสี่ยง
	๓.๒	ประเมินความเสี่ยงการทำร้ายผู้อื่น (หากมีตั้งแต่ ๑ ข้อขึ้นไปถือว่า "มีความเสี่ยง")		
		☐ ทำลายข้าวของจนแตกหัก หรือก้าวร้าว วุ่นวาย ทำร้ายผู้อื่น	☐ ไม่มี	☐ มี
		☐ หวาดระแวงโดยไม่มีเหตุผล	☐ ไม่มี	☐ มี
		☐ หูแว่ว พูดคนเดียวเหมือนได้ตอบกับคนอื่น หรือเห็นภาพหลอนที่คนอื่นไม่เห็น	☐ ไม่มี	☐ มี
				สรุป ☐ ไม่มีความเสี่ยง ☐ มีความเสี่ยง
๔	สิทธิการรักษาพยาบาล ☐ ๑.สวัสดิการข้าราชการ ☐ ๒.ประกันสังคม ☐ ๓.หลักประกันสุขภาพ ๓๐ บาท ☐ จ่ายเอง ☐ อื่นๆ ระบุ.....			

แนวทางการดำเนินงานศูนย์คัดกรองกรณี อปท.

ตัวอย่างแบบคัดกรองฯ

เป็นแบบมาตรฐานที่ออกโดย สร.
ซึ่งศูนย์คัดกรองทุกแห่งต้องกรอก
ข้อมูล เพื่อประเมินผู้เสพ/ผู้ติด
ยาเสพติด และใช้เป็นข้อมูล
สำหรับส่งต่อเข้าสู่การ
บำบัดรักษา และฟื้นฟูสภาพทาง
สังคมต่อไป

ตอนที่ ๕ ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ยาเสพติด						
๑	ยาเสพติดหลักที่ใช้ในช่วง ๓ เดือนที่ผ่านมา (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ) ☐ ๑. ยาบ้า ☐ ๒. ยาไอซ์ ☐ ๓. ยาอี ☐ ๔. กัญชา ☐ ๕. สารระเหย ☐ ๖. เฮโรอีน ☐ ๗. ผีน ☐ ๘. อื่นๆระบุ.....					
๒	ยาและสารเสพติดหลักที่ใช้และคัดกรองครั้งนี้ คือ.....	ไม่ เคย	เพียง ๑-๒ ครั้ง	เดือนละ ๑-๓ ครั้ง	สัปดาห์ละ ๑-๔ ครั้ง	เกือบทุกวัน (สัปดาห์ละ ๕-๗ วัน)
	๒.๑ คุณใช้.....บ่อยเพียงใด	๐	๒	๓	๔	๖
	๒.๒ คุณมีความต้องการ หรือมีความรู้สึกอยากใช้.....จนทน ไม่ได้บ่อยเพียงใด	๐	๓	๔	๕	๖
	๒.๓ การใช้.....ทำให้คุณเกิดปัญหาสุขภาพ ครอบครัว สังคม กฎหมาย หรือการเงินบ่อยเพียงใด	๐	๔	๕	๖	๗
	๒.๔ การใช้.....ทำให้คุณไม่สามารถรับผิดชอบหรือทำ กิจกรรมที่คุณเคยทำตามปกติได้บ่อยเพียงใด	๐	๕	๖	๗	๘
	ในช่วงเวลาที่ผ่านมา		ไม่ เคย	เคยแต่ก่อน ๓ เดือน ที่ผ่านมา		เคยในช่วง ๓ เดือนที่ผ่านมา
	๒.๕ญาติ เพื่อน หรือคนที่รู้จักเคยกล่าวตักเตือน วิพากษ์วิจารณ์ จับผิด หรือแสดงท่าทีสงสัยว่าคุณเกี่ยวข้องกับการใช้.....หรือไม่		๐	๓		๖
	๒.๖ คุณเคยลด หรือใช้.....แต่ไม่ประสบผลสำเร็จหรือไม่		๐	๓		๖
	รวมคะแนน					
แปลผล ☐ ๑) ๒-๓ คะแนน อนุমানว่า เป็นผู้ใช้ ☐ ๒) ๔-๖ คะแนน อนุমানว่า เป็นผู้เสพ ☐ ๓) ๖๗+ คะแนน อนุমানว่า เป็นผู้ติด						
	๒.๗ คุณเคยใช้สาร เสพติดชนิดนี้ หรือไม่	☐ ๑ ไม่เคย ☐ ๒ เคย ถ้าเคย, ภายใน ๓ เดือนที่ผ่านมา คุณใช้บ่อยเพียงใด ☐ ๑ ครั้งต่อสัปดาห์ หรือน้อยกว่า ๓ วันติดต่อกัน ☐ ๒ มากกว่า ๑ ครั้งต่อสัปดาห์ หรือมากกว่า ๓ วัน ติดต่อกัน				

แนวทางการดำเนินงานศูนย์คัดกรองกรณี อปท.

ตัวอย่างแบบคัดกรองฯ

เป็นแบบมาตรฐานที่ออกโดย สร. ซึ่งศูนย์คัดกรองทุกแห่งต้องกรอกข้อมูล เพื่อประเมินผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด และใช้เป็นข้อมูลสำหรับส่งต่อเข้าสู่การบำบัดรักษา และฟื้นฟูสภาพทางสังคมต่อไป

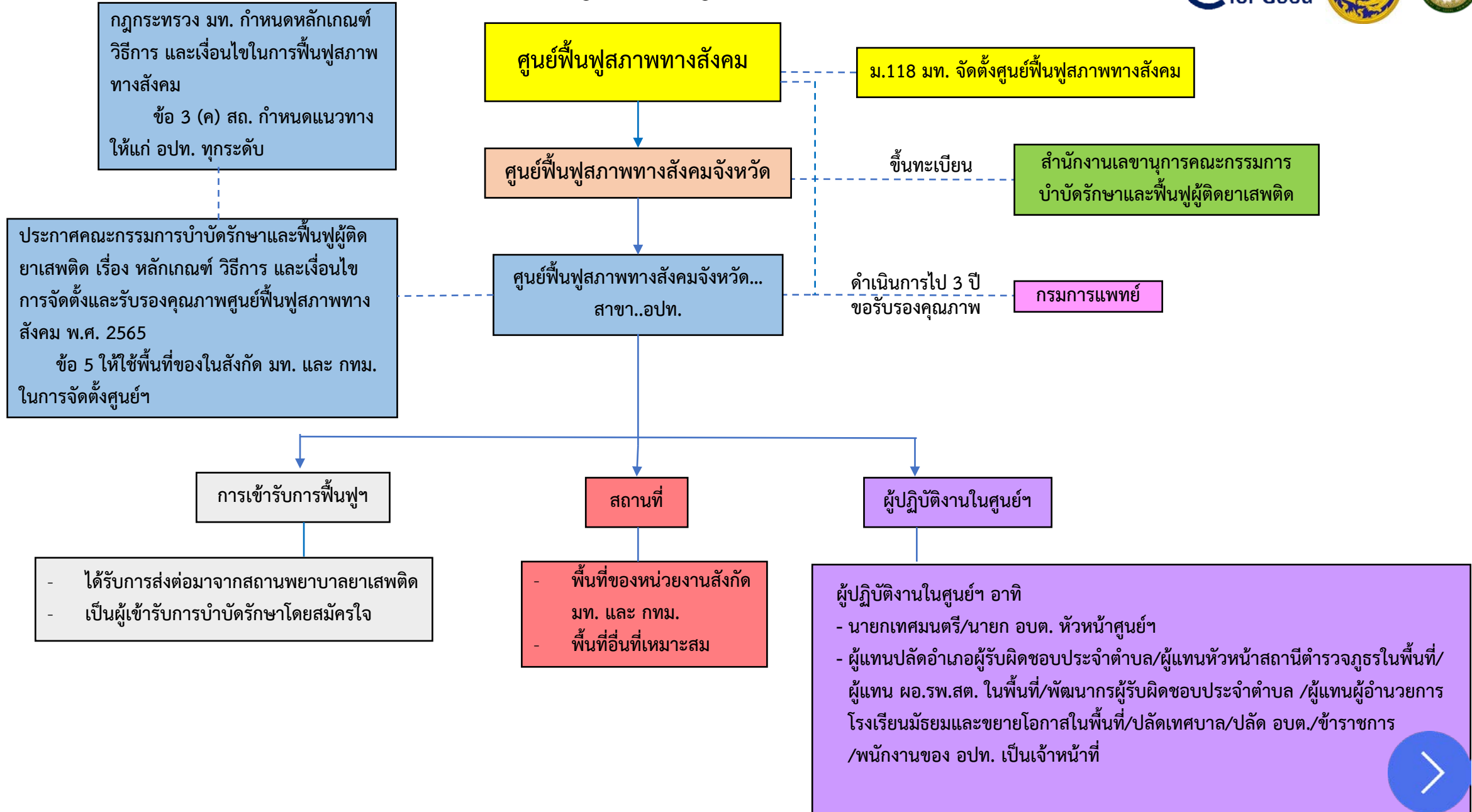
สรุปการประเมิน	ยาเสพติด	ระดับคะแนนสภาพจิต	สถานที่ส่งต่อ
	☐ ผู้ใช้ (๒-๓ คะแนน) หรือ ☐ ผู้เสพ (๔-๒๖ คะแนน)	☐ ไม่มีความเสี่ยง ☐ มีความเสี่ยง	☐ สถานพยาบาลยาเสพติด..... ☐ สถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด..... ☐ อื่นๆ(ระบุ).....
	☐ ผู้ติด (๒๗ คะแนนขึ้นไป)	☐ ไม่มีความเสี่ยง หรือ ☐ มีความเสี่ยง	☐ ส่งสถานพยาบาลยาเสพติด..... ☐ สถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด..... ☐ อื่นๆ(ระบุ).....
เคยใช้ยาเสพติดแบบฉีด ภายใน ๓ เดือนที่ผ่านมา และมี หรือ ไม่มีความด้านสภาพจิต			ส่งสถานพยาบาล.....

ลงชื่อผู้ถูกคัดกรอง.....	ลงชื่อผู้ปกครอง(กรณีอายุต่ำกว่า๑๘ ปี).....
ลงชื่อเจ้าหน้าที่นำส่ง(ตัวบรรจง).....	ตำแหน่ง.....
ลงชื่อเจ้าหน้าที่ ที่ส่งต่อ	ตำแหน่ง.....
ลงชื่อเจ้าหน้าที่ผู้คัดกรอง/บันทึก.....	ตำแหน่ง.....

หมายเหตุ หลังการคัดกรอง หากผู้รับการคัดกรองไม่มีปัญหาด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต หรือ การใช้ยาเสพติดที่รุนแรง หรือจำเป็นต้องเข้ารับการรักษาเร่งด่วน หัวหน้าศูนย์คัดกรอง อาจใช้วิธีการนัดหมายให้ผู้นั้นไปสถานพยาบาลยาเสพติด หรือ สถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในวันเวลาราชการ หรือ ตามความพร้อม หรืออาจพิจารณาให้การดูแลช่วยเหลือบำบัดฟื้นฟูโดยชุมชนเป็นฐาน หรือ CBTx ก็ได้ ทั้งนี้ ในกระบวนการคัดกรอง การส่งต่อ ควรให้ครอบครัว และชุมชน รวมทั้งตัวผู้รับการคัดกรอง มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล และการตัดสินใจพิจารณาแนวทางการบำบัดฟื้นฟู

แนวทางการดำเนินงานศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม อปท.

วัตถุประสงค์

ในการจัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม คือ

เพื่อสงเคราะห์สนับสนุนให้ผู้ติดยาเสพติด
หรือผู้ผ่านการบำบัดรักษาได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิต
ทางด้านที่อยู่อาศัย การศึกษา อาชีพ ตลอดจน
การติดตามดูแลช่วยเหลือจนสามารถกลับมาดำรงชีวิต
ในสังคมได้อย่างปกติ

แนวทางการดำเนินงานศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม อปท.

ระดับศูนย์ฟื้นฟูฯ

ต้องจัดให้มีศูนย์ฟื้นฟูระดับต่าง ๆ
เพื่อเป็นส่วนปฏิบัติการให้การสนับสนุน
ช่วยเหลือแก่ผู้ผ่านการบำบัดรักษา
ประกอบด้วย

1

ศูนย์ฟื้นฟูสภาพสังคมในจังหวัด

2

ศูนย์ฟื้นฟูสภาพสังคมในกรุงเทพมหานคร

3

ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมอื่นที่ มท. และ กทม. กำหนด

ให้**ขึ้นทะเบียน**เพื่อการกำกับตรวจสอบคุณภาพดำเนินงาน โดยขอ**ขึ้นทะเบียน**ที่**สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด**

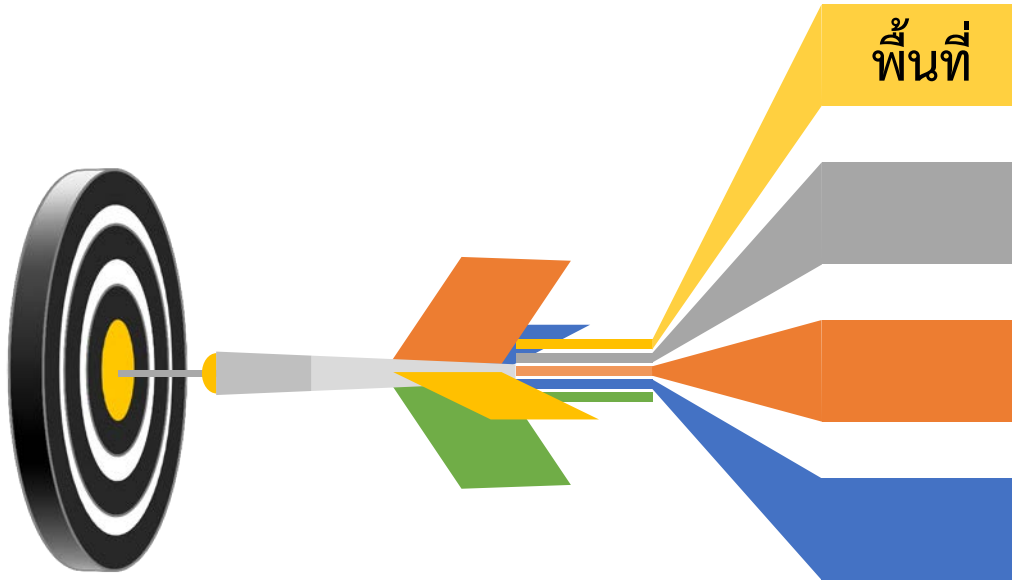
เมื่อดำเนินงานครบสามปี ให้ยื่นขอรับรองคุณภาพต่อกรมการแพทย์
กระทรวงสาธารณสุข และให้ขอรับรองคุณภาพทุกสามปี

แนวทางการดำเนินงานศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม อปท.

พื้นที่จัดตั้งศูนย์ฯ

พื้นที่

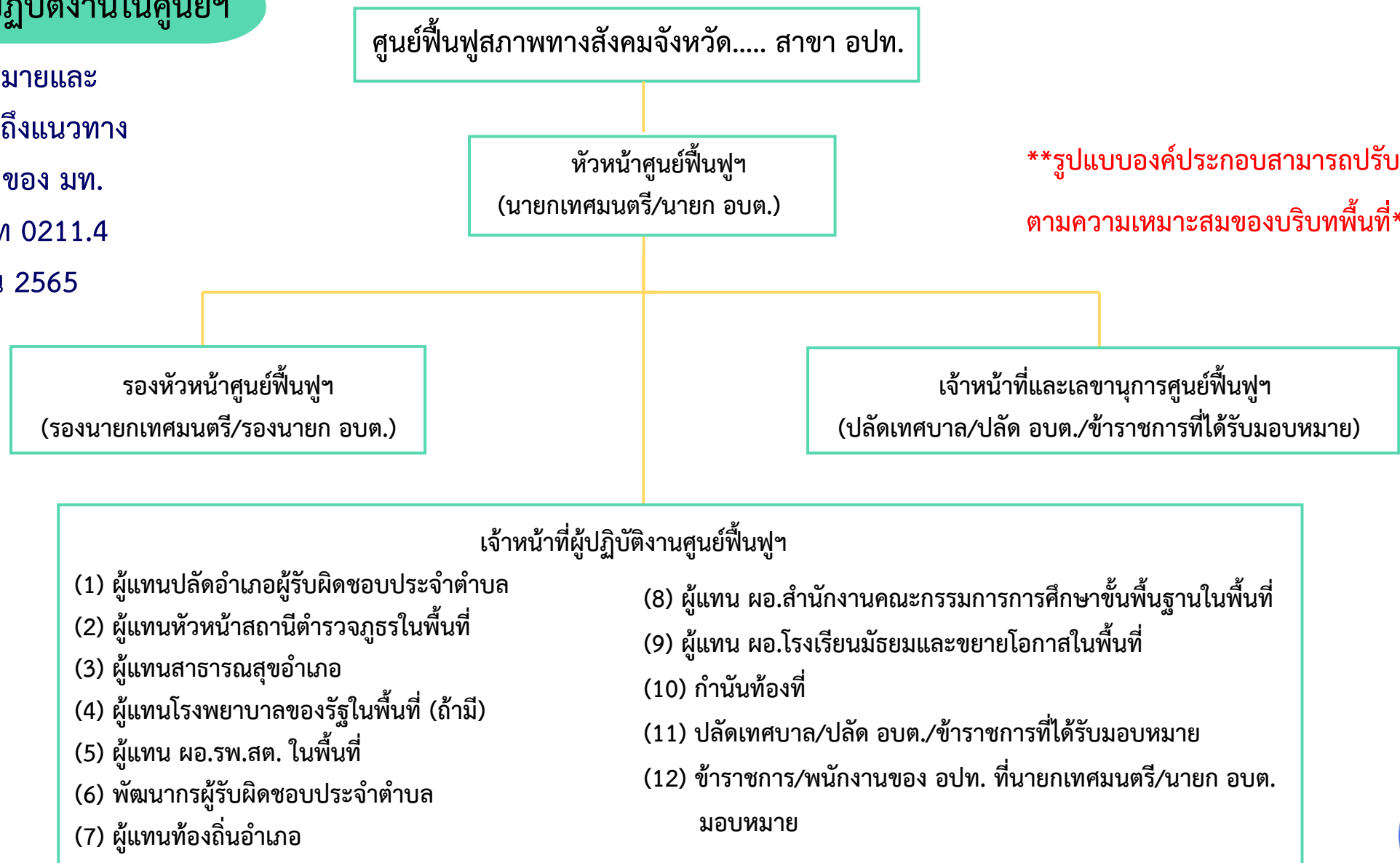
ให้ใช้พื้นที่ของหน่วยงานสังกัด มท. และ กทม. หรือพื้นที่อื่นที่เหมาะสมเป็นที่ตั้งศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมให้ครอบคลุมพื้นที่ระดับเขต จังหวัด อำเภอ ตำบล(อปท.) และระดับหมู่บ้าน

แนวทางการดำเนินงานศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม อปท.

องค์ประกอบเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในศูนย์ฯ

สอดคล้องกับประมวลกฎหมายและ
อนุบัญญัติที่เกี่ยวข้อง รวมถึงแนวทาง
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม ของ มท.
ตามหนังสือด่วนที่สุด ที่ มท 0211.4
/ว 7048 ลว. 22 กันยายน 2565

****รูปแบบองค์ประกอบสามารถปรับเปลี่ยนได้
ตามความเหมาะสมของบริบทพื้นที่****

แนวทางการดำเนินงานศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม อปท.

อำนาจและหน้าที่ของศูนย์ฯ

- 1 ให้คำแนะนำ ปรีกษา และช่วยเหลือผู้ติดยาหรือผู้ผ่านการบำบัด
- 2 ให้ความช่วยเหลือด้านสวัสดิการสังคม รวมทั้งสนับสนุนให้มีที่อยู่อาศัย เป็นการชั่วคราว
- 3 ช่วยเหลือด้านอาชีพ การศึกษา เงินทุนสงเคราะห์ และให้การสงเคราะห์อื่น ๆ ต่อการดำรงชีพ
- 4 ส่งเสริมและสนับสนุนให้นายจ้างหรือสถานประกอบการรับผู้ติดยาเสพติด เข้าทำงาน
- 5 ส่งเสริมให้ครอบครัวและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบำบัดรักษา และติดตาม ดูแล และช่วยเหลือผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัด

การดำเนินการดังกล่าวสามารถบูรณาการร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่ได้ อาทิ กระทรวงแรงงาน กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ให้สอดคล้องกับสถานที่ตั้งและศักยภาพ ในการเข้าถึงและความสะดวกในการรับบริการของผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษา

แนวทางการดำเนินงานศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม อปท.

ตัวอย่างแบบคำขอจัดตั้งศูนย์ฯ

เป็นแบบมาตรฐานที่ออกโดย มท.
ซึ่งศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมทุกแห่ง
ต้องกรอกข้อมูล เพื่อขึ้นทะเบียน
ขอจัดตั้งเป็นศูนย์ฯ

คำขอจัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม

เขียนที่

วันที่ เดือน พ.ศ.

๑. ข้าพเจ้า
(ชื่อผู้ยื่นคำขอซึ่งเป็นผู้อำนวยการหรือหัวหน้าศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมหรือนิติบุคคล)
ที่อยู่บ้านเลขที่ หมู่ที่ ตรอก/ซอย ถนน
ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต จังหวัด
รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์ โทรสาร
มือถือ อีเมล
๒. ชื่อศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมที่ขอจัดตั้ง
๒.๑ ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัด
๒.๒ ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัด สาขา
๒.๓ ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม
(กรณีขอจัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมอื่น)
ตั้งอยู่ที่ เลขที่ หมู่ที่ ตรอก/ซอย ถนน
ตำบล อำเภอ จังหวัด
รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์ โทรสาร
มือถือ อีเมล
๓. หน่วยงานดำเนินการ
☐ รัฐ รัฐวิสาหกิจ สังกัด
☐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
☐ องค์กรเอกชนภายใต้การสนับสนุนขององค์กรการกุศล มูลนิธิหรือสโมสร หรือองค์กรทางศาสนา
☐ เอกชน (ส่วนบุคคล)
☐ เอกชน (นิติบุคคล) เลขที่ใบอนุญาต

แนวทางการดำเนินงานศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม อปท.

ตัวอย่างแบบคำขอจัดตั้งศูนย์ฯ

เป็นแบบมาตรฐานที่ออกโดย มท.
ซึ่งศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมทุกแห่ง
ต้องกรอกข้อมูล เพื่อขึ้นทะเบียน
ขอจัดตั้งเป็นศูนย์ฯ

๔. ประเภทของการช่วยเหลือ สงเคราะห์ (เลือกได้มากกว่า ๑ ด้าน)

- ☐ สวัสดิการสังคม เช่น การรักษาพยาบาล การศึกษา เบี้ยยังชีพ
- ☐ สังคมสงเคราะห์ เช่น การช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อน
- ☐ ที่อยู่อาศัยชั่วคราว
- ☐ ช่วยเหลือด้านอาชีพ เช่น จัดหางาน ฝึกอาชีพ
- ☐ ช่วยเหลือด้านการศึกษา เช่นทุน สถานที่เรียน
- ☐ ช่วยเหลือด้านเงินทุนสงเคราะห์
- ☐ ช่วยเหลือด้านสุขภาพ
- ☐ สนับสนุนด้านอาชีพในสถานประกอบการ
- ☐ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัว/ชุมชน
- ☐ ช่วยเหลือสงเคราะห์อื่นๆ (ระบุ)

๔. ศักยภาพในการรองรับผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคม จำนวน คน

๕. เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานประจำศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม จำนวน คน

/๖. ลักษณะของ...

แนวทางการดำเนินงานศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม อปท.

ตัวอย่างแบบคำขอจัดตั้งศูนย์ฯ

เป็นแบบมาตรฐานที่ออกโดย มท.
ซึ่งศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมทุกแห่ง
ต้องกรอกข้อมูล เพื่อขึ้นทะเบียน
ขอจัดตั้งเป็นศูนย์ฯ

๖. ลักษณะของสถานที่ในการให้บริการ

จำนวนอาคารต่างๆ ทั้งหมด หลัง

๖.๑ ตึกหรืออาคารอำนวยการ จำนวน หลัง

๖.๒ ตึกหรืออาคารดำเนินการฟื้นฟู จำนวน หลัง

๖.๓ หอประชุมหรืออาคารที่ใช้ทำกิจกรรม จำนวน หลัง

๗. งบประมาณหรือเงินสนับสนุน

☐ งบประมาณประจำของรัฐ รัฐวิสาหกิจ

☐ งบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

☐ งบประมาณช่วยเหลือจากแหล่งอื่น (ระบุที่มา)

๘. หน่วยงานสนับสนุน

☐ มี ได้แก่

☐ ไม่มี

๙. หลักฐานประกอบของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม

๙.๑ แผนหรือคู่มือการดำเนินงานศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม

☐ มี

☐ ไม่มี

๙.๒ แผนผังของสถานที่ที่จะขอขึ้นทะเบียนศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม

☐ มี

☐ ไม่มี

๙.๓ เอกสารแสดงความเป็นนิติบุคคล และเอกสารแสดงความเป็นผู้จัดการหรือผู้แทนซึ่งเป็นผู้ดำเนินการ

☐ มี

☐ ไม่มี

๑๐. ภาพถ่ายสถานที่ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม

☐ มี

☐ ไม่มี

